

verslag

Werkgroep Onderzoeksrapporten - bijeenkomst 1

Vergaderdatum en -tijd 28 juni 2023, 13.00 uur
Vergaderplaats Digitaal
Aanwezig Ministerie van Financiën, Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport, DUO, Kamer van Koophandel (KvK),
Centraal Administratie Kantoor (CAK), Provincie Zuid-
Holland, Waterschap Vallei Veluwe, BZK/PLOOI en RDDI

RDDI

Contactpersoon

Dienstpostbus Openbaarmaking
RDDI:

OpenbaarmakingRDDI@minocw.nl

Datum

04 juli 2023

Nummer

1

1. Opening en mededelingen

- Vanwege verlof voorzitter is er een eenmalige invaller die voorzit.
- De verslagen van deze bijeenkomsten kunnen uiteindelijk openbaar worden gemaakt. Houd hier rekening mee met het nalezen van de conceptverslagen. Ze worden ook naar de Stuurgroepadviseurs gestuurd.

2. Voorstelronde

We vragen alle deelnemers om kort de volgende vragen te beantwoorden:

- *Wie ben je (naam, functie, organisatie)?*
- *Hoe heb je met (het openbaar maken van) onderzoeksrapporten te maken?*
- *Maakt jouw organisatie al onderzoeksrapporten openbaar en zo ja, op grond van welke afspraak of vanuit welke motivatie?*
- *Wat heb je nodig aan hulpmiddelen?*

In het voorstelrondje komt n.a.v. bovenstaande vragen naar voren:

- De behoefte aan een heldere definitie en afbakening van de informatiecategorie Onderzoeksrapporten.
- De behoefte over duidelijkheid wat wel en niet gepubliceerd moet worden. Met voorbeelden van rapporten die niet binnen deze categorie vallen en die niet openbaar gemaakt hoeven te worden.
- De behoefte aan een duidelijke afweging tussen de toegevoegde waarde van openbaarmaking ten opzichte van de hoeveelheid rapporten. Alle rapporten openbaar maken is een grote inspanning, en niet alles is ook leesbaar voor een leek.
- Behoeft aan duidelijkheid in het onderscheid tussen 'ambtelijk' en 'extern'.
- Behoeft aan duidelijkheid over de definitie van 'feitelijk materiaal'.
- Behoeft aan duidelijkheid over verschil tussen onderzoeken 'over' de uitvoering en 'in het kader' van de uitvoering.
- ADR-Rapporten worden veel benoemd als voorbeeld. Er is al een rijksbrede afspraak deze openbaar te publiceren.
- Er wordt aangegeven dat het complex is om precies boven water te krijgen waar in de organisatie de onderzoeksrapporten zich bevinden die onder de verplichting gaan vallen.
- Hulp bij de afweging tussen openbaarheid versus vertrouwelijkheid, bijvoorbeeld rapporten van ethische hackers.

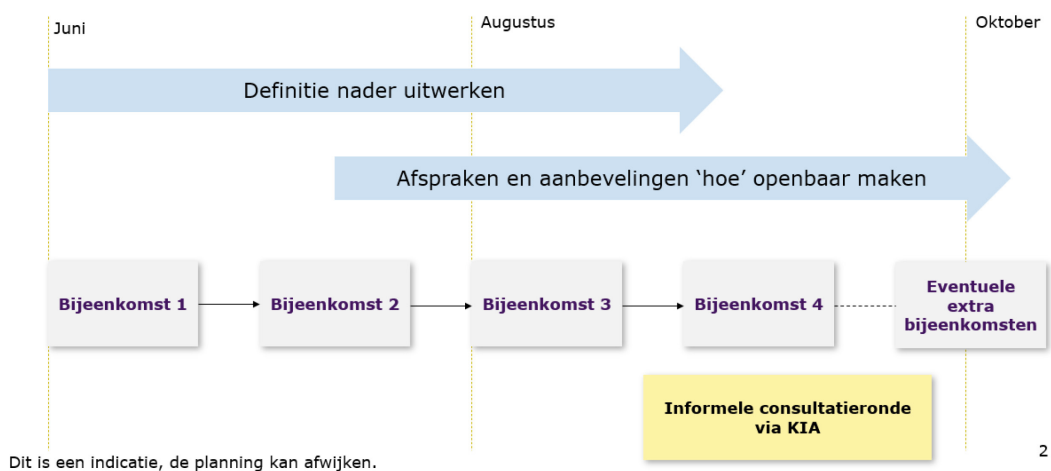
- Behoeftte aan een beslisboom.
- De vraag wordt gesteld of een medewerkers-tevredenheidonderzoek onder de definitie valt. Of een integriteitsonderzoek (als dit systeemgericht is en niet op één persoon).
- Ook behoefte (vooral op de lange termijn) aan meer technische handvatten (het 'hoe'). Hoe kan een organisatie bijvoorbeeld overgaan van handmatige naar geautomatiseerde publicatie.
- BZK PLOOI focust op het 'wat', o.a. definitie. RDDI focust op het 'hoe', o.a. hulpmiddelen rond de wijze van openbaar maken.

RDDI
Datum
 04 juli 2023

3. Toelichting op het doel en het proces van deze werkgroep

- We willen de informaticategorie Onderzoeksrapporten concretiseren en afbakenen. Ook willen we uitwerken aan welke voorwaarden de openbaarmaking van onderzoeksrapporten moet voldoen (bijv. de termijn, machineleesbaarheid, lakken etc.). Vandaag behandelen we daarvoor de eerste bespreekpunten (zie volgende punt op de agenda).
- Powerpointslide met tijdlijn van de werkgroepen wordt getoond:

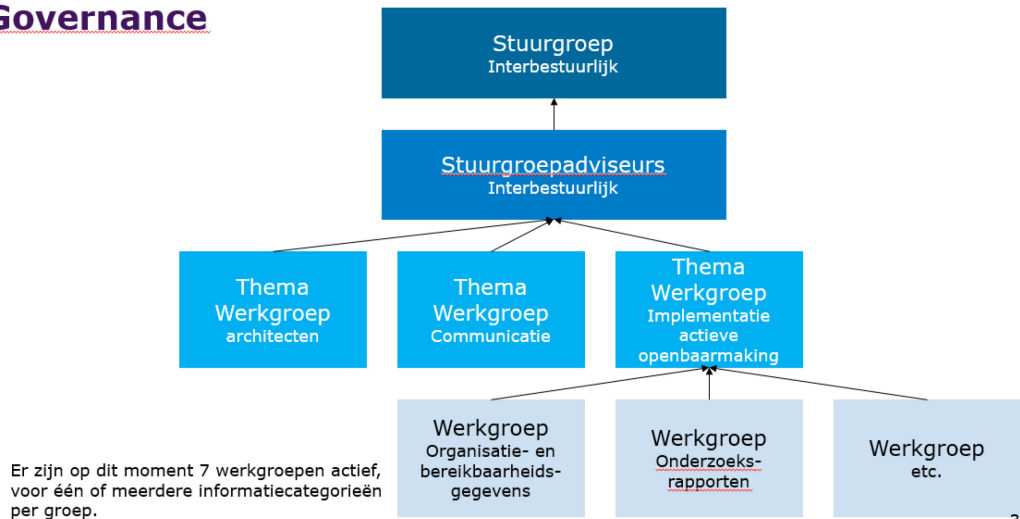
Tijdlijn werkgroepen informaticategorieën tranche 2

- We verwachten 4 of 5 bijeenkomsten nodig te hebben. Vooraf is het echter lastig in te schatten, de definitie of vraagstukken rondom het 'hoe' kunnen complexer zijn dan gedacht.
- Voor de definitie en/of hulpmiddelen willen we (net als bij de werkgroepen tranche 1) weer een informele consultatieronde via het KIA-platform organiseren. Hier kan iedereen reageren op de conceptdefinitie en/of hulpmiddelen. Zo hopen we ook de bestuursorganen die niet vertegenwoordigd zijn in deze werkgroep de kans te geven te reageren.

- Powerpointslide over de governance wordt getoond:

Governance

- Door ons gemaakte werkdefinitie/hulpmiddelen moeten langs een aantal gremia, en uiteindelijk langs de Stuurgroep PLOOI die deze formeel vaststelt. Wanneer we iets opleveren vanuit de werkgroep, kan het dus even duren voordat dit ook daadwerkelijk vastgesteld wordt. De werkgroep wordt op de hoogte gehouden van de voortgang in de verschillende gremia. Soms zal er wellicht ook een schriftelijke ronde georganiseerd worden, wanneer er gedurende het proces vanuit de gremia vragen/bespreekpunten opkomen.
- De vastgestelde werkdefinitie en hulpmiddelen worden aan alle bestuursorganen gecommuniceerd om te gebruiken in een fase van 'ervaring opdoen'. Mogelijk worden ze op basis van deze ervaringen verder aangescherpt. Uiteindelijk worden ze gebruikt als input voor de ministeriële regeling (art. 3.3 lid 9 Woo).

4. Inhoudelijke bespreekpunten rond de categorie Onderzoeksrapporten

Zie het voorbereidingsdocument (bijlage)

- Definitie van de categorie "Onderzoeksrapporten" in de Woo (art. 3.3 2j): *'op verzoek van een bestuursorgaan ambtelijk of extern opgestelde onderzoeksrapporten die geen onderdeel vormen van de uitvoering van de taak van dat bestuursorgaan, die voornamelijk uit feitelijk materiaal bestaan en die betrekking hebben op:
1°. de wijze van functioneren van de eigen organisatie;
2°. de voorbereiding of de evaluatie van beleid, inclusief de uitvoering, naleving en handhaving.'*
- Dit is een complexe definitie met veel termen, die allemaal verduidelijkt moeten worden. Daarom hebben we een aantal eerste bespreekpunten opgesteld om de categorie enigszins in kaart te brengen. Om dit gestructureerd te bespreken, maken we een opdeling.
- Er wordt benoemd dat eerst duidelijk moet zijn wat precies de definitie is van 'ambtelijk opgesteld' en 'extern opgesteld'. Moet 'ambtelijk' niet 'intern' zijn? Deze rapporten kunnen ook door extern

ingehuurde medewerkers worden opgesteld. Daar blijken meer organisaties vanuit te gaan. 'Intern en extern' is wellicht een betere bewoording.

Het is onduidelijk waarom precies voor de termen 'ambtelijk' en 'extern' is gekozen. Dit gaan we na bij de afdeling die wettekst en het memorie van toelichting van de Woo hebben opgesteld. **Actie BZK/RDDI.**

RDDI

Datum
04 juli 2023

- Extern opgestelde rapporten worden door de organisatie betaald, dus het bestaan ervan zal gemakkelijker te traceren zijn binnen de organisatie dan intern opgestelde rapporten.

Bespreken groep:

Onderzoeksrapporten met betrekking tot de wijze van functioneren van de eigen organisatie

1. Ambtelijk opgesteld

2. Extern opgesteld

- *Komt deze groep voor?*
- *Op welke plek(ken) binnen de organisatie, wie houden zich met deze rapporten bezig?*
- *Voorbeelden uit de eigen organisatie?*

- Deze groep komt voor bij de organisaties van alle deelnemers. Voorbeelden van intern opgestelde rapporten in deze groep zijn o.a. klanttevredenheidsonderzoeken, verantwoordingsrapporten over archivering, veiligheidsrapportages, interne audits of audit risk rapporten, DigiD-audits, rapporten voor ondernemers, medewerkers-t tevredenheidsonderzoeken. Extern: o.a. rapporten van Rekenkamers, commerciële adviesbureaus of van een Auditdienst Rijk. Onderzoeken kunnen zowel ex ante als ex post zijn.
- Vraag: tot op welk niveau moet je rapportages openbaar maken? Klanttevredenheid wordt dagelijks gemeten, met 1x per maand een rapportage richting het management en 1x per kwartaal naar de raad van bestuur. Waar ligt de grens tussen data en onderzoeksrapport?
- . Onderzoeksrapporten naar het functioneren van de eigen organisatie kunnen voorkomen bij elke directie, niet alleen bij de staf. Daarom is het lastig dit in beeld te krijgen.
- Hiervan wordt er nu nog weinig gepubliceerd.
- Valt uitvoeringsonderzoek (een stagiair die een onderzoek doet over het functioneren van een bepaalde afdeling) ook onder deze categorie?
- Er zijn wel al bepaalde onderzoeksrapporten die gepubliceerd moeten worden op basis van sectorale wetgeving (bijv. vanuit milieuwetgeving). Dit moet dus ook goed worden afgestemd met publiceren in kader van de Woo.
- Aandachtspunt bij externe rapporten is dat commerciële partijen soms niet willen dat de rapporten openbaar worden gemaakt en dus een Geheimhoudingsverklaring laten tekenen.

- Komen er binnen deze groep rapporten voor, die niet voornamelijk uit feitelijk materiaal bestaan? Voorbeelden daarvan?

- Er wordt benoemd dat om dit te beantwoorden eerst duidelijk moet zijn wat bedoeld wordt met 'feitelijk materiaal'. Wat valt hier wel en niet onder?
- Er wordt benoemd dat visies of scenarioverkenningen wellicht onder niet-feitelijk materiaal vallen.
- Er wordt benoemd dat veel rapporten ook deels uit feiten bestaan en deels uit een soort visie die daaruit voorkomt (niet-feiten). De vraag wordt gesteld of je dan wel/niet moet publiceren. We kunnen dan bijv. de aanbeveling geven alsnog openbaar te maken. Dit zou dan onder artikel 3.1 vallen.
- Rapportages naar aanleiding van een bijeenkomst waarin het management reflecteert op het eigen functioneren - is dat feitelijke informatie?.
- Imago- en reputatieonderzoek, is dat feitelijk materiaal?
- Er is een hele groep van onderzoeksmethoden die draaien om interviews van kleine groepen en diepte-interviews. Die onderzoeksmethoden worden ook bij de overheid gebruikt. Feitelijk/niet-feitelijk moet je daarom niet gaan definiëren als kwantitatief/niet kwantitatief, dan sluit je te veel uit. Misschien dan eerder onderscheiden als bijv. wetenschappelijk/niet wetenschappelijk.
- Ook de onduidelijkheid over feitelijk/niet-feitelijk vragen we na bij de opstellers van de Woo-wetstekst (**actie BZK/RDDI**). Echter, kunnen wij ook waar de Woo onduidelijk is juist afspraken met elkaar maken en met elkaar afstemmen (waarbij we echt gaan voor die ruimhartige openbaarmaking, maar ook letten op de uitvoerbaarheid).

RDDI

Datum

04 juli 2023

- Komen er binnen deze groep rapporten voor, die onderdeel vormen van de uitvoering van de taak van dat bestuursorgaan? Voorbeelden daarvan?

- Voorbeelden hiervan kunnen zijn: rapportages over 'hoe wij meten', bv. hoe meten wij de waterkwaliteit, hoe vullen we de randvoorwaarden in bij de uitvoering van X beleid.
- Het is onduidelijk wat hiermee precies wordt bedoeld.

- Welke eventuele knelpunten spelen er (of kunnen er gaan spelen) bij het inventariseren en openbaar maken van onderzoeksrapporten die vallen binnen deze groep?

- Omwille van de tijd niet behandeld.

Bespreken groep:

Onderzoeken met betrekking op de voorbereiding of evaluatie van beleid

- 1. Ambtelijk opgesteld**
- 2. Extern opgesteld.**

- *Komt deze groep voor?*
- *Op welke plek(ken) binnen de organisatie, wie houden zich met deze rapporten bezig?*
- *Voorbeelden uit de eigen organisatie?*
- *Komen er binnen deze groep rapporten voor, die niet voornamelijk uit feitelijk materiaal bestaan? Voorbeelden daarvan?*

- *Komen er binnen deze groep rapporten voor, die onderdeel vormen van de uitvoering van de taak van dat bestuursorgaan? Voorbeelden daarvan?*
- *Welke eventuele knelpunten spelen er (of kunnen er gaan spelen) bij het inventariseren en openbaar maken van onderzoeksrapporten die vallen binnen deze groep?*

RDDI

Datum
04 juli 2023

- Definitie van 'voorbereiding of evaluatie van beleid' niet helemaal duidelijk. Wat betekent dit bijvoorbeeld bij een uitvoeringsorganisatie, vallen uitvoeringstoetsen hieronder? En onderzoeken naar het organisatiebeleid, bv. informatiebeveiligingsbeleid?
Uitvoeringsorganisaties maken wel uitvoeringsbeleid (nadere inkadering van wettelijke bepalingen) maar of daar formele onderzoeksrapporten over worden opgesteld is niet duidelijk.
- Sommige uitvoeringsorganisaties hebben wel weer een onderdeel die zich richt op beleid. Er ontstaat een discussie wat hieronder zou kunnen vallen. Men heeft niet veel voorbeelden die voorkomen bij uitvoeringsorganisaties.
- Het zou kunnen dat er een aantal rapporten wel onder de Woo vallen, maar dat het beter is deze er buiten te houden vanwege gevoelige informatie (informatiebeveiliging en dergelijke). Je hebt dan echter altijd de uitzonderingsgronden. Mogelijk vallen sommige onderzoeksrapporten integraal onder een uitzonderingsgrond.
- Bij meeste organisaties is dit type onderzoek hoofdzakelijk extern. Het komt wel bij allerlei directies voor.
- Onduidelijk wanneer je nou over beleid praat en wanneer je het hebt over de uitvoering van de organisatie.
Men kan niet makkelijk voorbeelden verzinnen van een intern onderzoeksrapport in deze groep, die duidelijk niet over de uitvoering van de taak van het bestuursorgaan gaat. Twijfelgevallen zijn: integraalrapportages waterkwaliteit, rapportages tbv basisregistraties, staat van de dijken, doorlopend onderzoek naar de kwaliteit van het handelsregister. Uit deze cijfers komen conclusies, die kunnen worden gebruikt om het beleid bij te stellen.
- Ook voorbeelden van onderzoek uit deze groep zonder feitelijk materiaal zijn lastig te bedenken, misschien een brainstorm, eerste consultatie of toekomstverkenningen – dus aan de kant van voorbereiding van beleid.

5. Conclusies en vooruitblik

- Onderzoeksrapporten is een complexe en brede categorie. Dat blijkt ook uit de vele voorbeelden. Volgende keer hopen we aantal voorbeelden concreter te verdiepen. Het is fijn dat we nu globaal veel aspecten en voorbeelden doorgelopen hebben. Dit gaan we nu structureren.
- We willen in elk geval de definitie verder uitwerken in een hulpmiddel. We denken aan een Twijfelhulp (route met kenmerken die gebruiker kan doorlopen om te bepalen of iets wel/niet onder de categorie onderzoeksrapporten valt). We gaan over de eerste opzet hiervan nadenken.
- We gaan een aantal genoemde punten checken rondom de gebruikte termen in de Woo bij opstellers van de wettekst (wanneer mogelijk).

- We willen een eerste voorstel van de Twijfelhulp volgende bijeenkomst voorleggen. We vragen hierbij altijd wat concrete voorbeelden die we in de Twijfelhulp kunnen opnemen. Volgende keer sturen we een mock-up van de Twijfelhulp.
- Over 5 weken plannen we de volgende bijeenkomst. Hopelijk kunnen de afwezigen vanwege de vakanties deels vervanging regelen.
- Nabranders, reacties of vragen kunnen altijd nagestuurd worden!

RDDI

Datum

04 juli 2023